HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

חצר איתרבאי משום יד ולא גרעה משליחות גבי גט דחוב הוא לה [ו]א"אין חבין לאדם אלא בפניו גבי מתנה דזכות הוא לו [ב]זכין לאדם שלא בפניו גופא ראה אותן רצין אחר המציאה וכו' אמר רבי ירמיה אמר רבי יוחנן והוא שרץ אחריהן ומגיען בעי רבי ירמיה [א] במתנה היאך קבלה מיניה ר' אבא בר כהנא אע"פ שרץ אחריהן ואין מגיען [ג]בעי רבא זרק ארנקי בפתח זה ויצא בפתח אחר מהו [ד]אויר שאין סופו לנוח כמונח דמי או לא אמר ליה רב פפא לרבא ואמרי לה רב אדא בר מתנה לרבא ואמרי לה רבינא לרבא לאו היינו מתניתין ראה אותן רצין אחר המציאה ואמר רבי ירמיה אמר רבי יוחנן והוא שרץ אחריהן ומגיען ובעי רבי ירמיה במתנה היאך וקבלה מיניה רבי אבא בר כהנא במתנה אף על פי שרץ אחריהן ואין מגיען אמר ליה מתגלגל קאמרת שאני מתגלגל דכמונח דמי:

מתני' [ד]מציאת בנו ובתו הקטנים מציאת עבדו ושפחתו הכנענים [ה]מציאת אשתו הרי אלו שלו [ו]מציאת בנו ובתו הגדולים מציאת עבדו ושפחתו העברים מציאת אשתו שגירשה אע"פ שלא נתן בתובה הרי אלו שלהן: **גמ'** אמר שמואל מפני מה אמרו מציאת קטן לאביו שבשעה שמוצאה מריצה אצל אביו ואינו מאחר בידו למימרא דסבר שמואל קטן ליח ליה זכייה לנפשיה מדאורייתא והתניא השוכר את הפועל ילקט בנו אחריו למחצה לשליש ולרביע לא ילקט בנו אחריו רבי יוסי אומר [ז]בין כך ובין כך ילקט בנו ואשתו אחריו ואמר שמואל הלכה כרבי יוסי אי אמרת בשלמא קטן אית ליה זכייה לנפשיה [ח] כי קא מלקט לנפשיה קא מלקט ואבוה מיניה קא זכי אלא אי אמרת קטן לית ליה זכייה לנפשיה כי קא מלקט לאביו קא מלקט [ט] אבוה עשיר הוא אמאי אשתו ובנו מלקט אחריו שמואל טעמא דתנא דידן קאמר ולית ליה לא סבירא ליה וסבר רבי יוסי קטן אית ליה זכייה מדאורייתא [י]והתנן [כ]מציאת חרש שוטה וקטן יש בהן משום גזל מפני דרכי שלום רבי יוסי אומר גזל גמור ואמר רב חסדא [ל]גזל גמור מדבריהן נפקא מינה להוציאו בדיינין אלא אמר אביי עשאוה כמי שהלכו בה נמושות דעניים גופייהו מסחי דעתייהו סברי בריה דהיאך מלקטי ליה א"ל רב אדא בר מתנה לאביי [מ]וכי מותר לאדם להרבץ ארי בתוך שדהו כדי שיראו עניים ויברחו אלא אמר רבא עשו

גבי מפגה דזכות הוא לו וכין לו לאדם שלא בפניו. ושלא מדעתו (ג) דתנן סהדי דמיחל ליה שתהא שלומו הלכך כי ליתיה בלא מלוה לילכא למימר ליה דמיחל ליה ממוכח לה תיפוק לה דמיחל ליה ממוכח כי היכי דשלומו זוכה לו שלא בפניו. ומיהו גבי מציאה כי ליתיה נמי מלוה לא נפקא זכייתה משום יד ליכא למיפרך מציאות דגבי שליחות מיכל דעת השלום או דעת שליח מכל מקום ליכא לה דעת שלום ולא דעת שליח הלכך בעינן [ו]דעת אחרת מקנה לותו: **וזה אחרינן.** והפקירו לכל הקודם: **שאין סופו לנוח.** בתוך החויר: **למומא דמי.** וקנאו בעל הבית כרשאין לו לאו כמונח דמי. להכי בעי לויר שאין סופו לנוח בתוך הבית כמונח דמי לחלוטי לויר שהיה סופו לנוח בתוך הבית פשיטא לן לחפוני קדם שיחר וקלטה בתוך החויר לא קנה דמשכנכם נחויר קנאו בעל הבית דתנן במסכת גיטין (דף עט.) היתה עומדת ברשת הגג וחרק לה גט כיון שנכנס לחויר הגג הרי זו מגורשת הוא למעלה והיא למטה כיון שיצא מרשות הגג נגמרה גיטה מאליה הרי זו מגורשת: **ואינו מגיען.** פשיטא מתגלגלים ויוצאין הן ואין סופן לנוח וקאמר דקנה ליה שהרי: **מתני' מציאת בנו ובתו הקטנים כו'.** בנו קטן בגמרא מפרש מ"ט. בתו הקטנה בכתובות (דף מו:) ילפינן לה מקראי דקטנה ולף נערה כל שכן נעוריה לגבייה: **מציאת עבדו ושפחתו הכנענים שלו.** שהרי גופו קנוי לו עולמית כדכתיב (ויקרא כה) והתנחלתם וגו': **מציאת עבדו ושפחתו העבריים.** תקינו ליה משום מיבה[ט]: **מציאת עבדו ושפחתו העבריים.** בגמ'[י] פריך לה יהא בלא פועל דתמרינן לעיל (דף י.) מציאתו לבעל הבית: **גמ' מפני מה אמרו מציאת קטן לאביו.** בגמ' ותשמו טעמא מפרש להו במקומן בכתובות[כ] בלא בנו טעמא מאי: **מריעא בלא אביו.** הלכך כשמגביה לעורך אביו הגביהה: **ילקט בנו אחריו.** מומר לבנו של פועל אם עני הוא ילקוט אחר אביו את לקט הנושר. אבל אם קבל הפועל את השדה למחצה לשלים ולרביע עשיר הוא והרי הוא כבעל הבית בשדה זה ולא ילקט בנו אחריו לפי שלקט בנו לאביו: **כין כך וכין כך כו'.** לאם האב עשיר הבן עני וזוכה לעצמו: **טעמא דמגא דידן קאמר.** מפני מה אמרו מציאת קטן לאביו: **ולית לה ס"ל.** דמציאת קטן לאביו: **מדבריהם.** מפני דרכי שלום: **ונפקא מינה.** מדר' יוסי הא אמת לאמעוטינן דהאמינו אמכמים בתקנתן כגזל גמור להוציאו בדיינין וכיון דמדאורייתא לית ליה זכייה נמלא דלית ליה לא בעי בנו לאביו ולרבנן נמי מציאת בנו לאביו מדאורייתא הוא אלא מדרבנן הוא שלא בפניו ומשום הכי אמרינן ילקט בנו אחריו ואבוה עשיר הוא. ולו דוקא עשיר אלא כלומר כיון שיש לו חלק בשדה חייב בלקט כדדרשינן לר"ת פ"ק דגיטין (דף יב. ושם) לא תלקט לעני שלך להזהיר עני על שלו ולרבנן נמי מי נפקא להו מקרא אחרינא או תרתי ס"מ: **שמואל טעמא דתנא דידן קאמר.** ות"ת אמאי לא מוקמה בטעמא דידיה דסבר שמואל דזכי לנפשיה מדאורייתא ומדרבנן אבוה זכי מיניה משום מיבה וכרבי יוסי וי"ל דקטן ליח ליה זכייה וגבי לקט היינו טעם דכיון דיש לו לפועל זה בניס ומשה עשיה עמלן מייתי מלקט שלה לפיכך עשאוה כשדה שהלכו בו הנמושות דתנן (פיאה פ"ח מ"ח) מאימתי כל שדה מותרין בלקט משילכו בו הנמושות לקוטי דמהסיק שעתא ממה עשיה דעתייהו מיניה והכא נמי ממה עשו

חצר משום יד אתרבאי. ולכך כי הוי דומיא דיד להיינו כשהוא בלא תלוי קונה אפילו בע"כ אי אפילו קטנה [ו] בידה וכשאינה ממוכה למלוה בלא הוי דומיא דיד לא מימא כי היכי דאין לו אין לו יד אכי נמי אין לו אין שליחות אלא לא גרע משליחות [ב] ומכל זכות כמו מתנה קנה ואפילו אינו עומד בלא תלוי ואפילו אינה מעתמרת ומעליא לאין דעת אחרת מקנה לותה בעין מעתמרת ובגט לחוב הוא לה לאפילו במעתמרת אינה מתגרשת אלא עדיפא מעליות

לאין מזין לאדם שלא בפניו:

ויצא בפתח אחר. ל"ג ואפקריה

להא מציא ליה דעת אחרת מקנה לותו אמיתי לאי ממתנה ותי אפקריה אם כן מיד כשיצא האחרון מילו היה הפקר ובשעת זכייה ליכא דעת אחרת אלא ל"ג ואפקריה ולעולם היא שלו עד שיזכה בה אחר:

ואמר שמואל הלכה כרבי יוסי.

תימה לכף כל הגט (גיטין דף ל. ושם ד"ה כימיהלה) לא נצי שמואל לאוקמי מתניתין דהמלוה מעות את הכהן ואת הלוי [ו]להיות מפרים עליהן מחלקן] כרבי יוסי דכיחידאה לא מוקמינן [ז]וכאן פסיק הלכה כמותו וי"ל דלוקח הכא גבי לקט פסיק כוותיה מהאי טעמא דמסתמא עניים גופייהו ניחא להו כו' והא לאוקמי פשרק כל הגט (שם) כרבי יוסי היינו רבי יוסי דפ' הלוקח עובר פרתו (בכורות דף יח. ושם ד"ה עשו) לאמר כל שחלייפו ביד כהן פטור מן המעות ומפרש טעמא דגמ' משום דעשו את שלהן זוכה כזוכה דהוי דומיא דהמלוה מעות דהוו חליפין ביד כהן דהיינו מעות ועשו כאילו זכה במעשר עצמו והא דקרי ליה יחידאה אע"ג דבבכורות לא פליג אלא ר"מ מ"מ רבנן דפליגי עליה הכא גבי לקט כ"ש דפליגי עליה התם גבי מתנות:

אי אמרת בשלמא דאורייתא. תימה מ"ל לר' יוסי קטן זוכה מן התורה וכן בתמוך דפריך וסבר רבי יוסי מציאת קטן לחוליתא ומ"ל ולמאי מיהא אלא מדרבנן ותניא לא זכה מיניה כלל ולהכי מלקט לאחרי וי"ל דמסתמא לא פליג ר' יוסי אכמה מתניות דפרקין ודפרק חלון (עירובין דף עט: ושם) ודמסכת מעשר שני (פ"ש דף מ"ד) דמייתי בפרק התקבל (גיטין דף סה. ושם) דלכולהו מתניות יד בן כיד אביו ות"ת ומימה לעולם זכי לנפשיה מדרבנן ובתר כי זכי אחוה מיניה משום הכי מלקט וי"ל דמדרבנן אין סברת שיתקנו אחי זכיות שיזכה הבן קודם ואח"כ יזכה האב ממנו אלא אי מדרבנן הוא בשעת זכייה הבן גם לו זכייה האב משום דבשעת הגבהה לוקחה להכיא לאביו אלא ולאי זכה לנפשיה מדאורייתא ואבוה זכה מיניה משום